

2017-2023 Hatay İli Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi

Hatay İli

Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi

Kasım, 2016

İçindekiler

1. ANA METİN.....	4
1.1. MEVCUT DURUM	5
1.1.1. Genel Ekonomik Görünüm.....	5
1.1.2. Dış Ticaret	7
1.1.3. İş, İşgücü ve İstihdam.....	10
1.2. SORUN ALANLARI.....	12
1.2.1 Halihazırda Yaşanılan Sorunlar.....	12
1.2.2 Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler).....	15
1.3. HEDEFLER.....	16
1.3.1 Açıklamalar	16
2. 2017 YILI EYLEM PLANI.....	18
2.1. AÇIKLAMALAR	18
2.2. 2017 YILI YATIRIM STRATEJİSİ EYLEM PLANI.....	19

TABLolar

<i>Tablo 1. Hatay İli Organize Sanayi Bölgeleri</i>	6
<i>Tablo 2. Devam Eden Organize Sanayi Bölgesi Çalışmaları</i>	6
<i>Tablo 3. Hatay İli Küçük Sanayi Siteleri</i>	7
<i>Tablo 4.Devam Eden Küçük Sanayi Sitesi Çalışmaları</i>	7
<i>Tablo 5. Türkiye ve Hatay İhracat Rakamları (ABD Doları)</i>	7
<i>Tablo 6. Türkiye ve Hatay İthalat Rakamları (ABD Doları)</i>	8
<i>Tablo 7. Hatay İlinin En Çok İhracat Yaptığı On Ülke (ABD Doları)</i>	8
<i>Tablo 8. Hatay İlinin En Çok İthalat Yaptığı On Ülke (ABD Doları)</i>	9
<i>Tablo 9. Hatay İlinin 2015 Yılında En Çok İhracatını Gerçekleştirdiği On Ürün (ABD Doları)</i>	9
<i>Tablo 10. Hatay İlinin 2015 Yılında En Çok İthalatını Gerçekleştirdiği On Ürün (ABD Doları)</i>	10
<i>Tablo 11. Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı</i>	11
<i>Tablo 12. İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları</i>	12
<i>Tablo 13. Halihazırda Yatırım Ortamına İlişkin Sorunlar</i>	15
<i>Tablo 14. 2017 Yılında Yatırım Ortamına İlişkin Muhtemel Sorunlar</i>	16
<i>Tablo 15. 2017 Hedefler ve Göstergeler</i>	17
<i>Tablo 16. 2017 Yılı Yatırım Stratejisi Eylem Planı</i>	19

ŞEKİLLER

<i>Şekil 1. Yıllar İtibariyle SGK'ya Kayıtlı İşyeri Sayısı</i>	11
--	----

1. ANA METİN

Dünya üzerindeki ekonomik ve sosyal hareketlilik, sınır ve mekân gözetmeksizin gelişmiş ve artık tüm dünyada yerleşmiş bir terim olarak küreselleşme kavramı ile birlikte uluslararası ekonomik ve sosyal ilişkiler, sadece ulusal nitelikli oluşumların hareket alanı olmaktan çıkarak en küçük yerel organizasyonların dahi temsil edilebildiği bir alan haline gelmiştir. Günümüzün küresel düzeni içerisinde, kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları, uluslararası bir etkileşimle bir yandan aralarındaki sınırları ortadan kaldırırken diğer yandan ortak pazar haline gelmiş uluslararası platformlarda bölgesel veya yerel kaynakları ile rekabetçi yapılarını ortaya koymaktadırlar.

Kalkınmayı bir ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel alanda ilerlemesi, kurumsal kapasitesinin güçlenmesi, insan kaynaklarının niteliğinin artması, çevreye duyarlılığının gelişmesi ve bireysel refahın yükselmesi olarak çok boyutlu ve kapsamlı bir kavram olarak ifade edebiliriz. Kalkınma ajanslarının buradaki temel işlevleri ise bölgesel rekabet edebilirliği arttırmak amacıyla bölgeye yatırım çekme, bölgede işbirliği ve iletişimi geliştirme, eşgüdümü sağlama, KOBİ'lere yatırım danışmanlığı ve finansal destek sağlama, yeni yatırım alanlarının belirlenmesi ve bölgenin kalkınma stratejilerinin oluşturulmasıdır. İdeal bir yatırım ortamı, mikro ölçekli işletmelerden çok uluslu şirketlere kadar tüm firmalar için üretken bir şekilde yatırım yapmak, istihdam yaratmak ve genişlemek için gereken fırsat ve teşvikleri sağlar. Bundan dolayı iktisadi büyüme ve yoksullukla mücadelede kritik bir öneme sahiptir. Onuncu Kalkınma Planı'nda belirlenen 25 adet öncelikli dönüşüm programlarından biri olan "İş ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesi Programı"nın öncelikli hedeflerinden biri de "İş ve yatırım ortamıyla ilgili ulusal ve bölgesel düzeyde göstergeler geliştirilerek düzenli takip ve değerlendirme sistemi oluşturulması"dır.

Merkezi Hatay'da bulunan Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı TR63 Düzey 2 Bölgesinde ekonomik ve sosyal gelişmeyi katılımcı bir yaklaşımla planlamak ve uygulamak üzere 14.07.2009 tarih ve 2009/15236 Sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kuruldu. Türkiye genelinde kurulan diğer 25 kalkınma ajansı gibi, DOĞAKA da, kamu, özel sektör ve sivil toplumdan tüm paydaşlar arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal plan ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölgelerarası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla hareket etmektedir.

Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinde kurulu olan yatırım destek ofislerimizin de temel görevleri arasında, ilin iş ve yatırım ortamına ilişkin envanter çalışmaları yürütmek, yatırımcılara bilgi sağlamak ve onları yönlendirmek, iş ve yatırım ortamının geliştirilmesine yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak, yatırımları izlemek, iş ve yatırım ortamını tanıtmak ve ile yatırımcı çekmek, yine yatırım ortamına ilişkin analiz, rapor ve strateji çalışmaları yapmak ve yaptırmaktır.

Bu Strateji belgesiyle Hatay ilinin yatırım destek ve tanıtımı konusunda, ildeki tüm ilgili kurum ve kuruluşları aynı vizyon etrafında bir araya getirerek kurumlar arası etkileşim ve işbirliğini geliştirmek, kısa ve orta vadeli ortak öncelik ve faaliyetleri belirlemek, ilin yatırım destek ve tanıtımı konusunda yaşanan sorunlara çözümler üretebilmek ve böylece ilin yatırım destek ve tanıtımı konusunda yürütülecek faaliyet ve çalışmalara etkinlik kazandırmak amaçlanmıştır.

1.1. MEVCUT DURUM

1.1.1. Genel Ekonomik Görünüm

2015 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine göre, Türkiye nüfusu 78.741.053'tür. Bu nüfusun %4'ünü ise (3.142.990 kişi), Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerinden oluşan TR63 Bölgesi oluşturmaktadır. TR63 Bölgesi nüfus bakımından Düzey 2 bölgeleri arasında Türkiye'de 8. sırada yer almaktadır.

Hatay ilinin nüfusu, 2015 ADNKS sonuçlarına göre, 1.553.507 kişidir. Hatay ilinin nüfus yoğunluğu km² başına 262 kişi olup bu bakımdan Türkiye'nin en yoğun nüfusa sahip yedinci ilidir. Nüfus artış hızı yaklaşık olarak % 1,2'dir.

2015 Yılı dış ticaret verilerine göre, TR63 Bölgesi 2,7 milyar ABD Doları ihracat ile Türkiye toplam ihracatının % 2'sini, 5 milyar ABD Doları ithalat ile Türkiye toplam ithalatının % 2,7'sini gerçekleştirmiştir. TR63 Bölgesi gerçekleştirmiş olduğu 2,7 milyar ABD Doları ihracat ve 5 milyar ABD Doları ithalat ile Düzey 2 bölgeleri arasında en fazla ihracatı gerçekleştiren 9. Düzey 2 Bölgesi iken ithalat bakımından 6. sırada yer almaktadır. Osmaniye ili ise 1,8 milyar ABD Dolarlık ihracat ve 3,2 milyar ABD Dolarlık ithalat ile TR63 Bölgesi içerisinde en çok dış ticaret payına sahip il konumundadır.

Hatay ili dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biridir. Yöredeki yerleşmelerin tarihi, yaşamı kolaylaştıran ılıman iklim koşulları ve verimli toprakların varlığı nedeniyle, İÖ 100.000'le başlatılan Orta Paleolitik Dönem'e kadar uzanmaktadır. Hatay yöresini çekici kılan ve tarihin her döneminde göçlere açık olmasını sağlayan bir başka özellik de, Anadolu'yu Çukurova yoluyla Suriye-Filistin'e bağlayan yolların kavşak noktasında bulunmasıdır. Ayrıca, Mezopotamya'dan Akdeniz'e çıkmak için kullanabilecek en uygun limanlar yine Hatay yöresindedir. Hatay, ülkemizin güneyinde, İskenderun körfezinin doğu kıyılarında yer alır. Batıdan Akdeniz, güney ve doğudan Suriye, kuzeybatıdan Adana, kuzeyden Osmaniye ve kuzeydoğudan Gaziantep ile çevrilidir.

Hatay ilinin ekonomik hayatına hakim sektörler; ticaret, tarım, sanayi, ulaştırma (nakliyecilik) ve inşaat sanayidir. Hatay ilinde demir-çelik mamulleri, otomobil filtresi, tarım araç ve gereçleri ve tarımsal ürünler başta olmak üzere yaş sebze ve meyve ile narenciye üretim ve ihracatı yoğun olarak yapılmaktadır.

Türkiye'nin Kuzey-Güney ve Doğu-Batı ekseninde kesişen, ekonomik ve demografik merkezleri birbirine bağlayan, stratejik bir konuma sahip olan Hatay ili uluslararası yük taşımacılığı için önemli bir geçiş noktasıdır. Üç kıtanın kavşak noktası olarak uluslararası

ulaşımın ve transit taşımacılığın en yoğun ve hareketli olduğu yerlerden birisidir. Uluslararası E-91 yolu ile kara yoluna, bđyđk bir iş potansiyeli oluşturması beklenen İşkenderun Limanı'na, Tđrkiye'nin Ortadoğu'ya ağılan en önemli ııkış kapılarından Cilvegözü ve Yayladağı gđmrđk kapılarına sahip bulunmaktadır. Tđrkiye'nin en bđyđk ikinci tır filosuna sahip Hatay ilinde İşkenderun ilıesi, kara, deniz ve demiryolu ulaşımının kesiştiği bir bđlgede yer almaktadır. İntermodal operasyonlar i ın ideal konumdadır.

Hatay ilinde, Antakya ve Payas'ta birer ve İşkenderun'da iki tane olmak üzere toplam 4 adet organize sanayi bđlgesi (OSB) bulunmaktadır. Sđz konusu OSB'lerde 8.500 kişinin üzerinde istihdam sağlanmakta olup ildeki OSB'ler % 100 doluluk oranına sahiptir. Bu sebeple yeni OSB'lerin sanayiye kazandırılması i ın ıalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda Hassa, Erzin, Kırıkhan ve Altınözü ilıelerinde yeni OSB'lerin kurulum ıalışmaları devam etmektedir.

Tablo 1. Hatay İli Organize Sanayi Bđlgeri

OSB Adı	Yüzölçümü (Dekar)	Sanayi Parseli (Dekar)	Parsel Sayısı (Adet)	Firma Sayısı	Doluluk Oranı(%) /İstihdam(kişi)
ANTAKYA	1520	881	77	74	100/1627
İSKENDERUN	2080	1140	75	43	100/4788
PAYAS	530	429	42	27	100/2006
İSKENDERUN II	780	513	7	3	100/

Kaynak: Hatay Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Tablo 2. Devam Eden Organize Sanayi Bđlgesi ıalışmaları

OSB Adı	Yüzölçümü (Dekar)
ERZİN OSB	1.565
KIRIKHAN OSB	1.430
ANTAKYA İLAVE OSB	1.330
ENEK HAYVANCILIK İHTİSAS OSB	3.150
KIRIKHAN HAYVANCILIK İHTİSAS OSB	1.877
TOPBOĞAZI LOJİSTİK OSB	250
ALTINÖZÜ ZEYTİNCİLİK İHTİSAS OSB	1.210
İSKENDERUN LOJİSTİK İHTİSAS OSB	3100

Kaynak: Hatay Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Bunların dışında Hassa ilıesinde organize sanayi bđlgesi yatırıma uygun 80.000 dönümün üzerinde leıelik arazi bulunmakta olup sđz konusu alanın peyderpey sanayiye a ılması planlanmaktadır. Bu kapsamda Hatay Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü tarafından ilk etapta arazinin 42.000 dönümlük kısmının organize sanayi olması i ın Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvurulmuştur. Sđz konusu alanın tamamının OSB olması durumunda Tđrkiye'nin en bđyđk OSB'si yatırım i ın yer sıkıntısı yaşayan Hatay iline kazandırılmış olacaktır.

Hatay’da toplamda 1.528 dekarlık alanda kurulu olan beş adet sanayi sitesi toplamda 9.331 kişi istihdam etmektedir.

Tablo 3. Hatay İli Küçük Sanayi Siteleri

Adı	Toplam Alanı (dekar)	Toplam İşyeri Sayısı	Dolu İşyeri Sayısı	Boş İşyeri Sayısı	Doluluk Oranı (%) /İstihdam (Kişi)
ANTAKYA	805	1529	1529	0	100/ 6000
İSKENDERUN	300	700	700	0	100 /2000
DÖRTYOL	75	146	143	3	98 / 576
KIRIKHAN	270	200	190	10	95 / 475
PAYAS	78	151	148	3	98 / 280

Kaynak: Hatay, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

Dört adet küçük sanayi sitesi yapımı için Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına başvuru yapılmıştır.

Tablo 4.Devam Eden Küçük Sanayi Sitesi Çalışmaları

KSS Adı	Yüzölçümü (Dekar)
ANTAKYA AYAKKABICILIK KSS	199
REYHANLI KSS	210
ANT. MOBİLYACILARI İHTİSAS KSS	465
ERZİN KSS	61

Kaynak: Hatay, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

1.1.2. Dış Ticaret

Ticaret, ülke ekonomilerinin hacmini belirleyen önemli etkenlerden bir tanesidir. Bu kapsamda, dış ticaret hacmini artırırken, dış ticaret açığını azaltmak ve hedeflenen büyüme rakamlarına ulaşmak, bütün ülke ekonomilerinin öncelikli hedefidir. Ticaret bu nedenle kalkınma planlarında yer alan başlıklardan birisini oluşturmaktadır.

Tablo 5. Türkiye ve Hatay İhracat Rakamları (ABD Doları)

Yıl	Hatay İhracat	Değişim Oranı	Türkiye İhracat	Değişim Oranı	Türkiye İçindeki Payı
2010	1.698.405.186	-	113.883.219.184	-	1,5%
2011	2.050.554.653	20,7%	134.906.868.830	18,5%	1,5%
2012	2.039.566.494	-0,5%	152.461.736.556	13,0%	1,3%
2013	2.097.845.509	2,9%	151.802.637.087	-0,4%	1,4%
2014	2.115.434.421	0,8%	157.610.157.690	3,8%	1,3%
2015	1.827.172.200	-13,6%	143.934.971.928	-8,7%	1,3%

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılında Türkiye ihracatı bir önceki yıla göre % 8,7 oranında azalırken, 2010 yılına göre ise % 26 oranında bir artış meydana gelmiştir. Hatay ilinde ise 2015 yılı ihracatı bir önceki yıla göre % 13,6 azalarak Türkiye ortalamasına oranla daha fazla bir düşüş gerçekleşmiştir. 2010 yılına göre ise Hatay ili ihracatında % 8'lik bir artış meydana gelmiştir.

Tablo 6. Türkiye ve Hatay İthalat Rakamları (ABD Doları)

Yıl	Hatay İthalat	Değişim Oranı	Türkiye İthalat	Değişim Oranı	Türkiye İçindeki Payı
2010	3.131.655.292	-	162.041.115.027	-	1,9%
2011	4.594.570.191	46,7%	206.449.384.237	27,4%	2,2%
2012	4.420.191.947	-3,8%	197.074.597.746	-4,5%	2,2%
2013	3.904.332.130	-11,7%	215.981.624.485	9,6%	1,8%
2014	3.357.784.199	-14,0%	207.411.548.506	-4,0%	1,6%
2015	3.232.405.451	-3,7%	183.778.668.809	-11,4%	1,8%

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılında Türkiye ithalatı bir önceki yıla göre % 11,4 oranında azalırken, Hatay ili ithalatı % 3,7 oranında azalmıştır. Bununla birlikte 2010-2015 yıllarını değerlendirdiğimizde 2015 yılı Türkiye ithalatı 2010 yılına göre % 13 oranında artarken, Hatay ili ithalatı ise % 3,2'lik artış meydana gelmiştir.

Hatay ili 2010 yılında Türkiye ihracat rakamlarına göre en çok ihracat gerçekleştirilen 9. (1,7 milyar ABD Doları) il iken 2015 yılında 10. sıraya gerilemiştir. İthalat rakamları incelendiğinde ise 2010 yılında Hatay ili, toplam 3,1 milyar ABD Doları ithalat gerçekleştirerek Türkiye'de 7. sırada yer alırken, 2015 yılında 8. sıraya gerilemiştir.

Tablo 7. Hatay İlinin En Çok İhracat Yaptığı On Ülke (ABD Doları)

Sıra	Ülke	2010 İhracat	2015 İhracat	2010 Yılına Göre Değişim Oranı	2015 Payı
1	Suriye	117.981.440	232.397.579	97,0%	12,9%
2	Suudi Arabistan	176.864.272	189.582.124	7,2%	10,5%
3	Irak	130.786.531	189.349.427	44,8%	10,5%
4	Mısır	149.578.410	160.585.869	7,4%	8,9%
5	Rusya Federasyonu	128.402.821	131.953.447	2,8%	7,3%
6	Romanya	118.153.141	77.407.178	-34,5%	4,3%
7	Lübnan	55.367.110	61.067.158	10,3%	3,4%
8	ABD	29.983.537	57.732.061	92,5%	3,2%
9	İtalya	109.101.936	48.717.645	-55,3%	2,7%
10	Fas	13.101.974	47.067.165	259,2%	2,6%
	Genel Toplam	1.698.405.186	1.827.172.200	7,6%	100,0%

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılı Hatay ili ihracatı büyük ölçüde Ortadoğu ülkelerinde yoğunlaşmıştır. Suriye, 2015 yılında 2010 yılına göre % 97'lik artış ve 232 milyon ABD Doları ile Hatay ilinin en fazla ihracat yaptığı ülke olurken; Suriye'nin yanı sıra ilk 10 ülke arasında Suudi Arabistan, Irak, Mısır, Lübnan gibi yakın çevre ülkeleri yer almıştır.

Tablo 8. Hatay İlinin En Çok İthalat Yaptığı On Ülke (ABD Doları)

Sıra	Ülke	2010 İthalat	2015 İthalat	2010 Yılına Göre Değişim Oranı	2015 Payı
1	Rusya Federasyonu	345.986.450	876.983.928	153,5%	27,2%
2	Çin	85.314.435	338.265.041	296,5%	10,5%
3	ABD	733.317.557	298.596.238	-59,3%	9,2%
4	Brezilya	231.728.937	198.581.794	-14,3%	6,2%
5	İngiltere	177.462.024	187.368.750	5,6%	5,8%
6	Avustralya	112.175.325	173.855.613	55,0%	5,4%
7	Ukrayna	184.002.460	130.722.772	-29,0%	4,0%
8	Kanada	168.127.686	11.0942.919	-34,0%	3,4%
9	Güney Afrika Cumhuriyeti	90.937.472	99.826.051	9,8%	3,1%
10	Almanya	131.078.515	97.740.860	-25,4%	3,0%
	Genel Toplam	3.131.655.292	3.232.405.451	3,2%	100,0 %

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılında Hatay ili ihracatı Ortadoğu'ya yoğunlaşırken, ithalatın gerçekleştirildiği ülkelerin coğrafyası çeşitlilik göstermiştir. 2015 yılında gerçekleştirilen 3,2 milyar ABD Dolarlık ithalatın % 27'si (877 milyon ABD Doları) Rusya'dan, % 10'u (338 milyon ABD Doları) ise Çin'den gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında 2010 yılına göre Hatay ilinin toplam ithalatında % 3,3'lük bir azalma meydana gelmiştir.

Tablo 9. Hatay İlinin 2015 Yılında En Çok İhracatını Gerçekleştirdiği On Ürün (ABD Doları)

Ürün	2010	2015	2010 Yılına Göre Değişim Oranı	2015 Payı
Demir-çelik ana sanayi	714.009.208	735.909.674	3,1%	40,2%
Meyveler, sert kabuklular, içecek ve baharat bitkileri ¹	440.882.633	349.689.810	-20,7%	19,1%
Sebze, bahçe ve kültür bitkileri ürünleri ¹	96.628.485	79.587.422	-17,6%	4,3%
Motorlu kara taşıtları ve motorları	11.213.867	57.826.726	415,7%	3,2%
Diğer genel amaçlı makineler	44.317.705	54.875.908	23,8%	3,0%
Mobilya	22.843.332	46.951.400	105,5%	2,6%
İşlenmiş sebze ve meyveler ¹	35.452.461	40.778.964	15,0%	2,2%
Giyim eşyası dışındaki hazır tekstil	22.995.865	31.249.935	35,9%	1,7%

¹ TÜİK sınıflandırmasında meyve-sebze sektörü Tablo 8'deki şekilde ayrı ürün sınıflarında ifade edilmektedir. Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre ise yaş meyve sektörü 2015 yılı ihracatı 390 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla göre % 10 oranında azalmış, zeytin ve zeytinyağı sektörü ihracatı yaklaşık 11 milyon ABD Doları, meyve ve sebze mamulleri 18,5 milyon ABD Doları ve kuru meyve ve mamulleri ihracatı 25 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

ürünleri				
Motorlu kara taşıtlarının karasörleri ve römorkları	17.383.967	23.960.282	37,8%	1,3%
Demir dışı metal cevherleri	11.568.584	22.719.920	96,4%	1,2%
Genel Toplam	1.698.405.186	1.827.172.200	7,6%	100,0%

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılı TÜİK rakamlarına göre Hatay ilinden gerçekleştirilen yaklaşık 1,8 milyar ABD Dolarlık ihracatın % 50'ye yakın bölümünü demir-çelik ana sanayi sağlamaktadır. Demir-çelik sektörünün ardından ise en fazla ihracat sebze-meyve ürünlerinde gerçekleştirilmiştir. Ancak 2010 yılına göre sebze-meyve ihracatının değişim oranı, son yıllarda ihracatın düştüğünü göstermektedir.

Tablo 10. Hatay İlinin 2015 Yılında En Çok İthalatını Gerçekleştirdiği On Ürün (ABD Doları)

Ürün	2010	2015	2010 Yılına Göre Değişim Oranı	2015 Payı
Demir-çelik ana sanayi	362.888.636	1.144.915.281	215,5%	35,5%
Atık ve hurdalar ²	936.598.086	630.950.301	-32,6%	19,5%
Maden kömürü	512.045.785	624.352.096	21,9%	19,3%
Demir cevheri	285.027.500	283.026.731	-0,7%	8,8%
Tahıl ve başka yerde sınıflandırılmamış bitkisel ürünler	42.672.788	76.900.926	80,2%	2,4%
Kimyasal gübre ve azotlu bileşikler	39.836.403	70.377.635	76,7%	2,2%
Rafine edilmiş petrol ürünleri	62.791.544	52.429.458	-16,5%	1,6%
Sentetik kauçuk ve plastik hammaddeler	8.619.915	50.467.960	485,5%	1,6%
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	18.237.499	45.784.420	151,0%	1,4%
Diğer özel amaçlı makineler	114.138.522	39.743.219	-65,2%	1,2%
Genel Toplam	3.131.655.292	3.232.405.451	3,2%	100,0%

Kaynak: TÜİK, 2016

2015 yılı Hatay ilinde gerçekleştirilen yaklaşık 3,2 milyar ABD Dolarlık ithalatın % 57'si büyük ölçüde demir-çelik ana sanayi sektörünün girdisi olarak kullanılan atık ve hurdalar ile demir-çelik sektöründe gerçekleşmiştir. Yine büyük ölçüde demir ve çeliğin işlenmesinde enerji kaynağı olarak kullanılan kömür ise 438 milyon ABD Doları ile 3. sırada yer almaktadır. Hatay ili dış ticaretinde en çok açık verdiği ürünler arasında atık ve hurdalar, maden kömürü ve demir-çelik ana sanayi ilk 3 sırada yer almaktadır.

1.1.3. İş, İşgücü ve İstihdam

Genel bir yaklaşım ile istihdam edilenler ve işsizlerin toplamı olarak ifade edilen işgücü, üretimin en önemli aracıdır. Gelişmiş ya da az gelişmiş tüm ekonomilerde üzerinde

² Büyük ölçüde demir-çelik sektöründe girdi olarak kullanılan metal hurdalardan oluşmaktadır.

hassasiyetle durulan potansiyel bir sorun alanı olan istihdam, ülkeler açısından ekonomik yapı üzerinde olduğu kadar sosyal yapı üzerinde de önemli etkilere sahiptir.

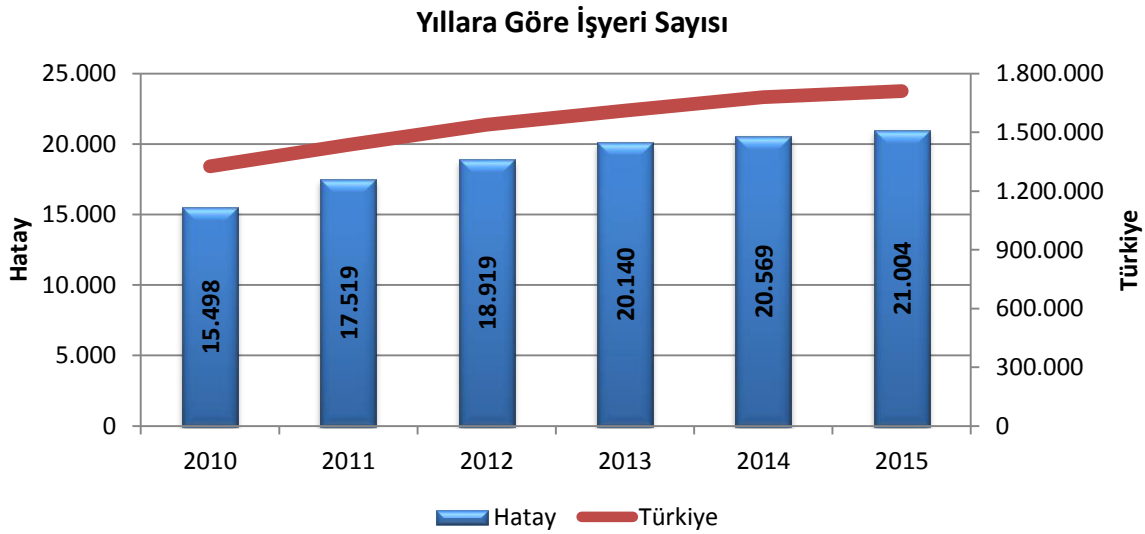
Tablo 11. Sosyal Güvenlik Kapsamında Aktif Çalışan Kişi Sayısı

	Türkiye	Hatay
Emekli Sandığı (4/c)	3.032.971	48.985
Bağ-Kur (4/b)	2.938.034	62.846
SSK (4/a)	14.802.222	170.661
Toplam	20.773.227	282.492

Kaynak: SGK, 2015

Hatay ilinde Sosyal Güvenlik kapsamında aktif olarak çalışan toplam 282.492 kişi bulunmaktadır. Bunların ise % 17,3'ü emekli sandığına dâhil olup memurları ifade ederken % 22,2'si BAĞ-KUR'a dahil olup işyeri sahipleri ile tarımsal faaliyetlerde bulunanları ifade etmekte ve % 60,4'ü de SSK sistemine dahil olup kamu veya özel sektörde çalışan işçileri ifade etmektedir. Hatay ilinde sosyal güvenlik kapsamındaki aktif çalışanların toplam il nüfusuna oranı % 17,64 iken, emeklilerin toplam il nüfusuna oranı % 10,36 ve bakmakla yükümlü tutulanların toplam il nüfusuna oranı % 48,42'dir.

Şekil 1. Yıllar İtibariyle SGK'ya Kayıtlı İşyeri Sayısı

Kaynak: SGK, 2015

2010 yılında daimi, mevsimlik, kamu ve özel olmak üzere SGK kapsamında Hatay ilinde toplam 15.498 işyeri bulunurken, 2015 yılında işyeri sayısı yaklaşık 21 bine yükselmiştir.

Tablo 12. İş Kayıtlarına Göre Girişim Sayıları

Sektörler	Türkiye		Hatay	
	2013	2014	2013	2014
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	1.241.728	1.225.454	24.761	25.669
Ulaştırma ve depolama	561.113	541.350	11.417	11.401
İmalat	426.785	427.584	6.497	6.489
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	305.526	307.698	4.248	4.481
Diğer hizmet faaliyetleri	228.748	222.636	4.477	4.403
İnşaat	253.747	266.080	3.069	3.269
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	192.896	201.293	2.223	2.365
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	48.825	54.461	671	762
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42.838	44.050	575	582
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	34.458	35.293	594	581
Gayrimenkul faaliyetleri	51.399	54.324	542	559
Eğitim	28.821	30.187	503	550
Bilgi ve iletişim	40.790	42.592	432	443
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	30.389	30.066	382	404
Finans ve sigorta faaliyetleri	25.964	24.118	317	299
Madencilik ve taş ocakçılığı	7.324	7.740	78	76
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3.612	4.550	31	51
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4.578	5.955	20	37
Toplam	3.529.541	3.525.431	60.837	62.421

Kaynak: TÜİK, 2015

2014 yılı TÜİK İş Kayıtları İstatistiklerine göre Hatay ilinde toplam 62.421 adet iş girişiminde bulunulmuştur. Bu girişimlerin % 41'ini toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektöründe 25.669 adet iş girişimi yapılmıştır. Hatay ilinde yoğun faaliyet gösteren taşımacılık sektörünün de yer aldığı ulaştırma ve depolama faaliyetleri kapsamında 11.401 adet girişim gerçekleşmiştir. İlde en önemli ticari kaynaklardan birisi olan imalat sanayi sektöründe 6.489 adet girişimde bulunulmuştur.

1.2. SORUN ALANLARI

1.2.1 Halihazırda Yaşanılan Sorunlar

1.2.1.1 Açıklamalar

Hatay'ın tarihi ve kültürel zenginliği, jeopolitik konumu, lojistik altyapısı, yüksek yenilenebilir enerji potansiyeli gibi güçlü yönleri olmasına rağmen ilde daha fazla yatırımın gerçekleştirilmesine engel bazı sorunların varlığı görülmektedir.

Suriye'de 2011 yılından beri süren iç savaş en başta turizm ve taşımacılık sektörlerini doğrudan etkilemiştir. Turizm sektöründe ili turistik amaçlı ziyaret eden yabancıların sayısı azalış dikkat çekmektedir. Hatay İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden alınan verilere göre 2000 yılında Cilvegözü ve Yayladağ Sınır Kapıları ile İskenderun Limanlarından giriş yapan yabancıların sayısı 116.565 iken 2010 yılında bu rakam yaklaşık 6 katına çıkarak 654.069

olmuştur. Fakat maalesef Suriye'deki iç savaşın başladığı 2011 yılında bu rakam %24,5'luk bir düşüşle 493.998 olmuştur. 2015 yılında ise 2011 yılına göre %51,5'luk bir düşüşle 239.242 olmuştur. Hatay İli konaklama tesislerinin ortalama doluluk oranı 2010 yılında %41 iken bugün %30 düzeylerine gerilemiştir.

Suriye'deki iç savaş nedeniyle Reyhanlı ve Yayladağı gümrük kapılarının kapanması ağırlıklı olarak Ortadoğuya karayolu yük taşıyan lojistik firmalarını etkilemiştir. Savaşın başladığı 2011 yılında Alınan tır karnesi sayısı 59.487 iken, 2016 yılında bu sayı %17'lik bir düşüşle 49.315 olmuştur. Karayolu Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün sisteminden alınan bilgilere göre Hatay ilinde uluslararası ve yurtiçi karayollarında eşya taşımacılığı yapacaklara verilen C2 belge sayısı 2011 yılında 300 iken 2016'da 268'e düşmüştür. Başka bir ifadeyle 32 nakliye firması söz konusu belgelerini iptal etmişlerdir. Savaş nedeniyle Suriye üzerinden kara taşımacılığının iptal olması neticesinde Ortadoğu'ya ihracat İskenderun'dan ropax gemileri üzerinden gerçekleştirilmeye başlanmış ancak söz konusu durum firmaların lojistik maliyetlerinin yükselmesine sebep olmuştur.

İlin büyük ölçüde dağlar ve sahil şeridinden oluşan coğrafi yapısı ile nüfus yoğunluğunu fazla olması yatırıma uygun arazilerin temini açısından sıkıntıya yol açmaktadır. Hali hazırdaki Antakya, İskenderun 1, İskenderun 2 ve Payas Organize Sanayi Bölgeleri 100/100 doluluğa ulaşmıştır. Yeni OSB yatırımlarının en kısa sürede tamamlanması gerekmektedir.

Ajansımız Hatay Yatırım Destek Ofisi, Hatay Valiliği, Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, ildeki Ticaret ve Sanayi Odaları zaman zaman yatırımcıları bilgilendirmekte ve yönlendirmektedir. Ancak ilde söz konusu kurumlar arasında iletişimi ve uygulamalarda yeknesaklığı sağlayacak bir yapının oluşturulmasına ihtiyaç vardır.

Hatay ilindeki firmaların, devletin yatırım, girişim ve işletme dönemleri için sağladığı finans kaynak ve muafiyetleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Antakya Ayakkabıcılık ve Mobilyacılık Sektör Araştırma Raporu'na göre söz konusu sektörlerde firmalar en önemli sorunları olarak finansal sorunlarının olduğunu sonuçları ortaya çıkmıştır. 2016 yılının ilk 6 ayında Ajans Hatay Yatırım Destek Ofisi uzmanlarımız konuyla ilgili 416 kişiye birebir görüşmelerle bilgilendirme yapmışlardır.

İlde yatırıma uygun sektörlerin sadece bir kısmına ait fizibilite çalışmaları gerçekleştirilmiş olup yatırımcılara ışık tutacak, yatırım maliyetleri (hayat pahalılığı, gayrimenkul maliyetleri ve işgücü maliyetleri) ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır.

Gerçekleştirmiş olduğumuz saha ziyaretlerinde firmalar şehir şebeke alt yapılarının yetersiz olması nedeniyle sık sık gerçekleşen elektrik ve su kesintileri üreticiyi maliyet ve zaman kaybına uğrattığından şikâyet etmektedir. İnternet altyapısının zayıf olması, fabrikalara giden tali yolların kötü durumda olması, kanalizasyon altyapısının yetersiz olması ve yüksek bölgelerden gelen yağmur sularının üretim alanlarında zarara sebep olması başlıca sanayi altyapısı sorunlarını oluşturmaktadır.

İldeki iş ve yatırım ortamı açısından önemli eksikliklerden birisi de kalifiye eleman sıkıntısıdır. Ajansımız Doğrudan Faaliyet Desteği ile hazırlanan Antakya Ayakkabıcılık ve Mobilyacılık Sektör Araştırma Raporu, söz konusu sektörlerin genel durumunu ve geliştirilmesine ihtiyaç olan alanları ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında gerçekleştirilen ankette mobilya imalatında çalışanların %90'ının eğitim düzeyinin ilkökul mezunu veya altı olduğu, ayakkabıcılık sektöründe meslek yüksekokulu, teknik lise veya çıraklık okulu gibi teknik eğitim kurumlarında eğitim almış olanların oranının %17 olduğu tespit edilmiştir. Firma yöneticilerinin %97'si lise ve altı düzeyde okul mezunu olduğu ayakkabı sektöründen ankete katılan firmaların %75'i mesleki eğitim kurslarına ihtiyaç duyduğunu dile getirmektedir.

Araştırmada ayrıca mobilya üreticilerinin %86'sının, ayakkabı üreticilerinin ise %60'ının rakiplerinin Hatay'daki diğer üreticiler olduğunu belirtmişlerdir. İlde hiçbir sektörde ortak iş yapma kültürünün olmaması, firmaların birbirlerini rakip olarak görmesi Hatay sanayisinin işbirliği ve kümelenme ile rekabet gücünü artırmasına imkân tanımamaktadır.

Hatay metal, metal yan sanayi, filtre, ayakkabı ve mobilya³ imalatı, yaş meyve sektörlerinde Türkiye'nin önemli üreticisi konumunda olmasına rağmen söz konusu sektörlerle ilgili ilde bir fuarın gerçekleştirilememesi tanıtım ve pazarlama açısından rekabet dezavantajına yol açmaktadır.

Antakya, çok kültürlü bir geçmişin getirdiği birikim ile özgün tasarımları, ince işçilikleri ve usta-çırak geleneğini barındıran ayakkabı merkezlerinden birisi olmasına karşın, mevcut potansiyellerini ortaya çıkarma açısından yeterince etkin olamamıştır. Sektörün

³ 11-20 Ekim 2016 tarihlerinde ilde ilk fuarı olan Mobilya Fuarı düzenlenmiştir.

kalifiye eleman sıkıntısı için Mustafa Kemal Üniversitesi Antakya Meslek Yüksek Okulu bünyesinde açılması beklenen Tekstil, Giyim, Ayakkabı ve Deri Bölümü açılmamıştır.

Sektörün en önemli sıkıntılarında biri makineleşme eksikliği olup iki ya da üç katlı üretim tesislerinin ortalama toplam alanları 187 m²'dir. Söz konusu fiziki şartlar firmaların makine kullanımına imkan vermemektedir. (Antakya Ayakkabı Sektörü Fizibilite Raporu 2012)

2007 yılında 1969 tarih ve 1163 sayılı yasaya göre bir S.S. Ayakkabıcılar Küçük Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi kurulmuş ve Antakya Küçük Sanayi Sitesi'nin kurulması için gerekli yasal işlemler başlatılmıştır. Ancak mali imkânsızlıklar nedeniyle söz konusu tarihten bu yana Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının istediği şartlara uygun imar planı hazırlanamamış ve KSS yapım işine başlanılamamıştır.

Tablo 13. Halihazırda Yatırım Ortamına İlişkin Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	Konjonktürel Durum (Suriye'de 2011 yılından beri süren iç savaş nedeniyle ilin güvenli olmadığına yönelik olumsuz algı)	Tüm Sektörler
	İlde yatırım ortamına ilişkin bir strateji oluşturulmaması	
2	Yeni yatırımlar ve halihazırdaki firmaların tevsî yatırımları için il sınırları içerisinde uygun arazilerin yetersiz oluşu	Tüm Sektörler
3	İlde yatırımla ilgili kurumlar arasında koordinasyonu sağlayacak bir yapının bulunmaması	Tüm Sektörler
4	Finansmana erişim konusunda yaşanan güçlükler	
5	Yatırımcılara sunulacak verilerin yetersiz oluşu	Tüm Sektörler
6	Sanayi altyapısının yetersizliği	Tüm Sektörler
7	Kalifiye Eleman temin sorunu	Tüm Sektörler
8	İşbirliği eksikliği	Tüm Sektörler
9	Yabancı fon kaynaklarından yeterince istifade edilememesi	Tüm Sektörler
10	İlin önemli sektörlerine yönelik bir fuar düzenlenmemesi	Filtre, ayakkabıcılık, makine, metal yan sanayi vs.
11	Mustafa Kemal Üniversitesinde Ayakkabıcılık Bölümünün açılmaması	Ayakkabı İmalat Sektörü
12	Hatay Ayakkabıcılık KSS'nin açılmaması	Ayakkabı İmalatı Sektörü

1.2.2 Strateji Döneminde Yaşanması Muhtemel Sorunlar (Riskler)

Suriye'deki iç savaşın Hatay ekonomisi açısından başlıca etkileri;

- ❖ Doğrudan Suriye'ye Hatay üzerinden yapılan ihracat durması,
- ❖ Hataylı firmalar tarafından Suriye üzerinden uluslararası pazarlara yapılan ihracatın durması,
- ❖ Sınır ticareti bitmesi ve ona bağlı kayıt dışı ekonominin azalması
- ❖ Turizm, sağlık turizm, karşılıklı ziyaret temelinde doğrudan küçük esnafı etkileyen ekonomik hareketliliğin durması

olarak ifade edilebilir.

Bölgenin refahını doğrudan etkileyen bahsi geçen sıkıntılardan belki çok daha önemlisi yakınındaki coğrafyada savaş olması nedeniyle bir güvenlik sorunu olduğuna dair asılsız, olumsuz bir algı oluşmasıdır. Söz konusu algı Hatay'da yeni yatırımların önünü kesmektedir. Hatay ekonomisinin canlanması Ortadoğu'da barış ortamının tesis edilmesiyle doğrudan bağlantılıdır.

Tablo 14. 2017 Yılında Yatırım Ortamına İlişkin Muhtemel Sorunlar

No	Sorun Alanı	Yaşandığı Sektörler
1	2017 yılı içerisinde Ortadoğu'da barış ortamının sağlanamaması	Tüm sektörler

1.3. HEDEFLER

1.3.1 Açıklamalar

İldeki yatırımların takip edilmesi, yatırımla ilgili kurumların bilgi paylaşımı ile ortak bir veri tabanı oluşturması, yatırımcılara koordineli ve hızlı hizmet sağlanması için Hatay İl Yatırım Komitesinin kurulması 2017 yılının en öncelikli hedefidir.

Komite tarafından Hatay İl Yatırım Destek ve tanıtım Stratejisinin onaylanması ile eylem planı hayata geçecektir.

2017 yılında ilin önemli sektörlerinin yatırımcılara tanıtılmasına yönelik rehber, broşür ve web sitesi hazırlanması çalışmaları gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca ilgili tüm kurumların işbirliğinde ilin önde gelen sektörlerinden biri için fuar organize edilmesi hedeflenmektedir.

Tanıtım, işbirliği ortamının geliştirilmesi ve farkındalık sağlanması için ticaret heyeti, konferans, çalıştay gibi organizasyonlar da planlanmaktadır.

Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylandığı takdirde 2017 yılında yeni yatırımların önünü açacak olan ve daha önce kalkınma ajansları tarafından uygulanmayan kredi mekanizması devreye girecek ve bankalarla anlaşmalı olarak firmalara faizsiz kredi desteği imkanı sunulacaktır.

Yeni işyerlerinin açılması için uygulamalı girişimcilik eğitimleri ve ilin proje kapasitesinin artırılması, firmaların devlet teşvikleri ve AB fonlarından yeterince yararlanması için proje hazırlama eğitimleri verilmesi planlanmaktadır.

2017 yılında özellikle hayat pahalılığı, gayrimenkul maliyetleri ve ilin önemli sektörlerindeki işgücü maliyetleri ile ilgili bir araştırma raporu gibi yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikte bilgilerin ortaya konulacağı çalışmalar gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Hatay'da teşviklerle ilgili farkındalığın artırılması için en az 1 adet organizasyon düzenlenecektir.

İl için önemli olan sektörlerde firmaların ortak yararına hizmet eden projeler geliştirmek ve söz konusu projelere AB Fonlarından destek almak için Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı ile İnsan Kaynakları Operasyonel Programına başvuru yapılacaktır.

Tablo 15. 2017 Hedefler ve Göstergeler

No	Hedef	Gösterge
1	Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve yatırım süreçlerinin hızlandırılması için bir yapının oluşturulması	İl Yatırım Komitesinin kuruldu
2	Yatırımla ilgili kuruluşlarla yatırım stratejisinin oluşturulması	Hatay İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisi oluşturuldu
3	Yatırım tanıtım çalışmalarının gerçekleştirilmesi	<ul style="list-style-type: none"> - Investinhatay sitesinin komitede yer alan kurumların katkılarıyla yeniden düzendi - Hatay Yatırımcı Rehberi'nin güncellenip bastırıldı - İlde mobilyacılık fuarı dışında en az 1 sadet fuar düzenlendi
4	İşbirliğinin artırılması	İlin önemli sektörlerinin paydaşlarının bir araya geldiği ticaret heyeti, çalıştay, konferans vs. 5 adet organizasyon gerçekleştirildi.
5	Yeni teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi	DOĞAKA faizsiz kredi desteği mekanizmasının hayata geçirildi
6	Finansmana erişimin kolaylaştırılması	<ul style="list-style-type: none"> - En az 8 gruba Uygulamalı Girişimcilik eğitimi düzenlendi, - En az 8 gruba Uygulamalı proje hazırlama eğitimi düzenlendi
7	Yatırımcılara sunulacak donelerin artırılması	2 adet sektörel fizibilite, 1 adet hayat pahalılığı, gayrimenkul maliyetleri ve ilin önemli sektörlerindeki işgücü maliyetleri ile ilgili bir araştırma raporu hazırlandı
8	İlde teşvikler hakkında bilgi düzeyinin artırılması	Tüm sanayicilerin bir araya geldiği teşviklerle ilgili 1 toplantı düzenlendi
9	Ortak kullanım atölyesi, tasarım, araştırma merkezi, eğitim, danışmanlık v.s. sektörlerin ortak faydalanmasına yönelik projeler geliştirilip AB Programlarına başvuru yapılması	2 adet proje başvurusu yapıldı

2. 2017 YILI EYLEM PLANI

2.1. AÇIKLAMALAR

Mevcut durum, yukarıda bahsedilen sorunlar ve sorunların çözümüne yönelik hedefler doğrultusunda 2017 yılı içerisinde gerçekleştirilecek faaliyetler, faaliyetlerden sorumlu kuruluş, tahmini maliyet ve faaliyet zamanı aşağıda Tablo 16'da gösterilmektedir.

Hatay'da yatırımla ilgili kurumlar arasında bilgi paylaşımı konusunda kurumsal bir çatı oluşturulmamış olması paylaşımların sadece kişisel ilişkilere dayanması veri akışını dolayısıyla yatırımcıya verilen hizmetlerin hızını azaltmaktadır.

Yatırımlarla ilgili yapılacak çalışmaların çerçevesinin, yapılacak işlerin ve kurumsal sorumlulukların belirlenmesi için Hatay İl Yatırım Destek ve Tanıtım Stratejisine ihtiyaç duyulmaktadır.

Bilhassa yakın coğrafyada devam eden savaşın neden olduğu olumsuz algının yok edilmesi ve yatırımcılar nezdinde Hatay'da yatırım yapma konusunda olumlu kanaatlerin uyandırılması amacıyla tanıtım faaliyetlerine önem verilmesi gerekmektedir.

Tanıtıma yönelik katkısının yanı sıra işbirliği ortamının geliştirilmesi, sektörel bilgi birikiminin artırılması ve ticaretin canlandırılması için ticaret heyeti, konferans, çalıştay gibi organizasyonların önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

2017 yılında Ajanslar tarafından sağlanacak olan faizsiz kredi desteği firmaların nakit ihtiyacını karşılayacak ve yatırım ortamını olumlu etkileyecektir.

Uygulamalı girişimcilik eğitimleri ve proje hazırlama eğitimlerine proje kapasitesinin artırılması, firmaların devlet teşvikleri ve AB fonlarından yeterince yararlanması için gerekmektedir.

İlde yatırım yapmak isteyenlere yol gösterecek, bölgede yatırım yapma kararını olumlu etkileyebilecek nitelikte çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Teşviklerle ilgili yatırım destek ofisimize başvurular haricinde farkındalığın artırılması için en az 1 adet bilgilendirme toplantısı düzenlenmesi gerekmektedir.

İlde Ajansımızın da ortak olduğu Rekabetçilik ve yenilik Operasyonel Programı kapsamında gerçekleştirilne Antakya Mobilyacılığını Geliştirme Projesi dışında AB Fonlarından sektörel gelişime yönelik desteklenen bir proje bulunmamaktadır. Bu ihtiyacı gidermek amacıyla Hatay ili ekonomisinde lokomotif rol üstlenmiş metal sanayi, mobilyacılık, ayakkabıcılık, filtre vs. sektörlerinde yer alan firmalara ortak yarar sağlayacak projeler üretilip Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının otoritesi olduğu Rekabetçilik ve Yenilik Sektör Operasyonel Programı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İnsan Kaynakları Operasyonel Programına başvuru yapılması gerekmektedir.

2.2. 2017 YILI YATIRIM STRATEJİSİ EYLEM PLANI

Tablo 16. 2017 Yılı Yatırım Stratejisi Eylem Planı

No	Eylemler	Yöneldiği Sorun	Sorumlu Kuruluş	Tahmini Maliyet (TL)	Planlanan Gerçekleşme Zamanı (ay)
1	İl Yatırım Komitesinin kurulması	İlde yatırımla ilgili kurumlar arasında koordinasyonu sağlayacak bir yapının bulunmaması	DOĞAKA Hatay Valiliği Planlama İl Müdürlüğü, Hatay YİKOB vs. yatırımlarla ilgili kurumlar	-	Şubat
2	İl Yatırım Stratejisi Eylem Planının Hazırlanması	İlde yatırım ortamına ilişkin bir strateji oluşturulmaması	İl Yatırım Komitesi (yatırımlarla ilgili ildeki tüm kurumlar)	-	Mart
3	Yatırım tanıtım çalışmalarının gerçekleştirilmesi (Investinhatay sitesi, Yatırımcı Rehberi güncelleme, 1 adet fuar düzenlenmesi)	-Konjonktürel Durum (Suriye'de 2011 yılından beri süren iç savaş nedeniyle ilin güvenli olmadığına yönelik olumsuz algı) ve tanıtım eksikliği - İlin önemli sektörlerine yönelik bir fuar düzenlenmemesi	DOĞAKA, İl Yatırım Komitesi	500.000	Mart
4	Faizsiz kredi desteğinin sağlanması	Finansmana erişim konusunda yaşanan güçlükler	DOĞAKA	belli değil	Haziran
5	Teşviklerle ilgili bilgilendirme toplantıları	Firmaların ve yatırımcıların finans kaynak ve muafiyetler hakkında yeteri kadar bilgi sahibi olmamaları	DOĞAKA, Valilik Proje Ofisi	10.000	Temmuz
6	2 adet sektörel fizibilite, 1 adet hayat pahalılığı, gayrimenkul maliyetleri ve ilin önemli sektörlerindeki işgücü maliyetleri ile ilgili bir araştırma raporu	Yatırımcılara sunulacak verilerin yetersiz oluşu	DOĞAKA	150.000	Kasım
7	Proje Hazırlama Eğitimleri ve Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri düzenlenmesi	Finansmana erişim konusunda yaşanan güçlükler	DOĞAKA		
8	İlin önemli sektörlerinin paydaşlarının biraraya geldiği ticaret heyeti, çalıştay, konferans vs. 5 adet organizasyon düzenlenmesi	İşbirliği yetersizliği	DOĞAKA, ildeki ilgili kurumlar	150.000	Aralık
9	İlde mobilyacılık fuarı dışında bir adet fuar düzenlenmesi	İlin önemli sektörlerinin tanıtım yetersizliği	DOĞAKA, Ticaret Odaları, Hatay ESOB, Ticaret Borsası, Belediyeler	1.000.000	Aralık
10	Ortak kullanım atölyesi, tasarım, araştırma merkezi, eğitim, danışmanlık v.s. sektörlerin ortak faydalanmasına yönelik projeler geliştirilip AB Programlarına başvuru yapılması	- İşbirliği yetersizliği -Yabancı fon kaynaklarından yeterince istifade edilememesi	DOĞAKA, İlgili kurum ve STKlar	-	Mayıs

DOĞU AKDENİZ KALKINMA AJANSI

Yavuz Sultan Selim Cad. Birinci Tabakhane Sk. No:20 - Hatay

Tel : (0326) 225 14 15

Faks : (0326) 225 14 52

E-Mail : bilgi@dogaka.gov.tr

HATAY YDO

Yavuz Sultan Selim Cad. Birinci Tabakhane Sk. No:20 - Hatay

Tel : +90 (0326) 212 25 76

Faks : +90 (0326) 225 14 52

E-Mail : hatayydo@dogaka.gov.tr

KAHRAMANMARAŞ YDO

Yenişehir Mahallesi 74.002 Sokak No:3 Dulkadiroglu - Kahramanmaraş

Tel : +90 (0344) 231 14 17 - 18

Faks : +90 (0344) 231 14 18

E-Mail : kydo@dogaka.gov.tr

OSMANIYE YDO

Rauf Bey Mh. 9545. Sk. Lider Plaza İş Merkezi Kat: 4 Daire: 14 Osmaniye

Tel : +90 (0328) 888 00 00

Faks : +90 (0328) 888 00 01

E-Mail : oydo@dogaka.gov.tr

